یادداشت روز

این نیز گفتنی است!

اگر برای تصویب نهایی سندی که دیروز، ایران و کشورهای ۵+۱ روی آن به توافق رسیده‌اند، فرصت و مهلتی در نظر گرفته نشده بود، نوشـــتن این وجیزه ضرورتی نداشت و در هنگامه این‌روزها، شرط عافیت‌طلبی آن بود که زبان به کام و قلم به نیام کشیده شود ولی از یکسو، اعلام فرصت دو هفته‌ای برای ایران و مهلت دوماهه! برای آمریکا به منظور بررسی و تصویب نهایی سند وین و از دیگر سو، تاکید رئیس‌جمهور محترم کشورمان در نطق تلویزیونی دیروز ایشـــان بر استقبال از نقد منصفانه و دلســـوزانه، نگارنده را بر آن داشته است تا دراین‌باره به نکاتی چند اشاره کند.

۱- بعدازظهر دیروز، ســـاعتی پس از آن کـــه متن بیانیه مشترک جمهوری اسلامی ایران و کشورهای ۵+۱ از سوی آقای دکترظریف و خانم موگرینی قرائت شد، باراک اوباما رئیس‌جمهور آمریکا با حضور از قبل اعلام شـــده در یک برنامه تلویزیونی، تفسیر و برداشت خود از سند مورد توافق وین را با ذکر برخی از بااهمیت‌ترین سرفصل‌های آن اعلام کرد. تفسیر اوباما از سند وین که باید آن را برداشت و تفسیر دولت آمریکا- چیزی شبیه فکت شیت- تلقی کرد در بسیاری از موارد با آنچه رئیس‌جمهور محترم کشورمان در گزارش تلویزیونی خود از محتوای توافق وین ارائه کرد، تفاوت‌های جدی دارد. این تفاوت که در مواردی نزدیک به تناقض است در متن گزارشی که ساعتی قبل از قرائت بیانیه مشترک از سوی وزارت امور خارجه کشورمان در اختیار رسانه‌ها قرار گرفته و منتشر شد نیز به وضوح دیده می‌شود و از این روی، بیم آن می‌رود که ماجرای برداشت‌های متفاوت و متناقض طرفین از توافق لوزان در حال تکرار باشد و با ترفند تازه‌ای که آمریکا در آستین دارد، روبرو باشیم! و اما، از آنجا که برای ارزیابی سند یاد شده و تصویب نهایی آن مهلت چند روزه‌ای در نظر گرفته شده است، می‌توان و باید امیدوار بود که قبل از تصویب‌نهایی توافق یاد شـــده در مجلس شورای اسلامی و یا شورای عالی امنیت ملی کشورمان، این برداشت‌ها و تفسیرهای متفاوت از میان برداشته شود و مفاد توافق وین حالتی «شفاف» و «تفسیرناپذیر» پیدا کند.

۲- اوبامـــا در نطق تلویزیونی خود به محورهایی از توافق وین اشاره کرده و بر آن تاکید ورزید که پرداختن به تمامی موارد یادشده به درازا می‌کشد و در محدوده این نوشته محدود نمی‌گنجد، بنابراین از آن میان، تنها به بازخوانی چند نمونه بسنده می‌کنیم.

الف: این توافق همه خطوط کلی ما- بخوانید خط قرمزهای آمریکا- که در فصل بهار به چارچوب آن رسیدیم- یعنی همان توافق لوزان- را رعایت می‌کند.

ب: براساس این توافق، بازرسان آژانس بین‌المللی انرژی اتمی به هر جا که ضروری تشخیص بدهند، دسترسی خواهند داشت. (یعنی بازرسی‌های فراتر از پروتکل و از هر جا در هر زمان!)

ج: آژانس همچنین به توافقی رسید که مطابق آن می‌تواند برای کامل کردن تحقیق درباره ابعاد نظامی احتمالی-PMD - دسترسی‌های مورد نیاز خود را داشته باشد.

د: تحریم‌های ضد ایران کم‌کم لغو خواهد شـــد و تدریجی خواهد بود.(این بخش از اظهارات وی با خط قرمز اعلام شـــده کشورمان مبنی بر لغو یکباره تحریم‌ها در تناقض آشکار است).

ه: این توافق هماهنگ با سنت رهبری آمریکا در دنیاست!

و: دو سوم سانتریفیوژهای نصب شده ایران حذف خواهد شد. و نمونه‌های دیگری درباره راکتور آب ســـنگین اراک، زمان ۱۰ســـاله محدودیت‌های تحقیق و توسعه R&D و از سرگیری چرخه غنی‌سازی ایران و...

۳- تفسیر اوباما از سند وین- «جمع‌بندی» و یا «توافق» - در برخی از محورهای اساسی و بنیادین با تفسیری که رئیس‌جمهور محترم کشورمان از همین سند در نطق تلویزیونی دیروز خود ارائه کرد، نه فقط متفاوت بلکه متناقض است. به عنوان نمونه- و فقط نمونه - آقای روحانی تاکید می‌کند که تمام تحریم‌ها، حتی تحریم‌های موشکی و تسلیحاتی، بانکی، بیمه‌ای، پتروشیمی، حمل و نقل، مالی و... یکجا در روز اجرای توافق لغو می‌شود، و یا می‌فرمایند؛ راکتور آب سنگین اراک با همان ماهیت آب سنگین و با ویژگی‌هایی که در توافق آمده تکمیل خواهد شد و...

آقای دکتـــر روحانی در گزارش خود به مواردی نظیر آینده فردو، تعداد سانتریفیوژها و ... نیز اشاره داشت که با تفسیر ارائه شده از سوی باراک اوباما متفاوت است.

۴- بدیهی است و بعید نیست که تفسیر اوباما از سند وین غیرواقعی بوده و با متن سند یاد شده انطباق نداشته باشد ولی از آنجا که تفسیر وی به عنوان رئیس‌جمهور آمریکا و طرف اصلی مذاکره و توافق، ارائه شده است، می‌توان و باید نگران بود که مبادا با ماجرای دیگری شبیه تفسیرهای متفاوت از توافق لوزان روبرو باشیم و از این روی انتظار می‌رود- و ضرورت حیاتی‌دارد - که دست‌اندرکاران محترم برنامه هسته‌ای کشورمان و از جمله نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی که مطابق اصول ۷۷ و ۱۲۵ قانون اساســـی ملزم به بررسی و اظهارنظر نهایی درباره این سند هستند و نیز اعضای محترم شورای عالی امنیت ملی، موارد یاد شده را به دقت ارزیابی کنند و چنانچه تفاوت نظرهای ارائه شده از دو سوی ماجرا یعنی رئیس‌جمهور محترم کشورمان و رئیس‌جمهور آمریکا را ناشی از وجود بندهای «تفسیرپذیر» و «دو پهلو» در سند وین یافتند، قبل از تصویب نهایی برای اصلاح آن اقدام عاجل و جدی کنند.

۵- و بالاخره اگرچه دراین‌باره گفتنی‌های دیگری نیز هست که نیاز به شفاف شدن دارد ولی از آن میان به گلایه‌ای دوستانه و محترمانه از تهیه‌کنندگان متن توضیحی وزارت خارجه محترم کشورمان درباره سند وین که قبل از قرائت این سند تهیه شده و برای انتشار در اختیار رســـانه‌های داخلی قرارگرفته است بسنده می‌کنیم.

در این متن توضیحی برخی از بندهای توافق وین به گونه‌ای وارونه تفسیر شده است که می‌تواند حاوی آدرس غلط باشد. از جمله در این متن آمده است: «ایران به عنوان یک تولیدکننده محصولات هســـته‌ای بخصوص ۲ محصول راهبردی اورانیوم غنی‌شده و آب ســـنگین، وارد بازارهای جهانی خواهد شد و تحریم‌ها و محدودیت‌ها علیه صادرات و واردات مواد هسته‌ای بی‌تاثیر می‌شود».

در این تفسیر با عرض پوزش، درک مخاطب نادیده گرفته شده و از محدودیت تحمیلی! حریف با عنوان «امتیاز» یاد شده است! توضیح آن که در توافق وین به صراحت آمده است که ایران نمی‌تواند بیش از ۳۰۰ کیلوگرم اورانیوم ۳/۵ درصد غنی شده داشته باشد و تاکید شده است باید از ۱۰ تن اورانیوم ۳/۵درصدی که در اختیار دارد، ۹۷۰۰ کیلوگرم آن را به کشور ثالثی که مورد تائید حریف باشد، تحویل بدهد. بنابراین الزام ایران به تحویل ۹۷۰۰ کیلو از محصول یاد شده، یک امتیاز برای حریف است و نه برای ایران که دوستان تهیه‌کننده متن توضیحی - گزاره‌برگ- وزارت خارجه از آن با عنوان یک دســـتاورد ارزشمند! و امتیاز صادرات مواد هسته‌ای یاد می‌کنند!

به یقین اعضاء محترم تیم هســـته‌ای کشورمان در جریان تنظیم متن یاد شـــده نبوده‌اند و گلایه آن است که چرا تهیه و تدوین آن را به کســـانی سپرده‌اند که در این زمینه از تخصص لازم برخوردار نیستند.

و اما، در خاتمه گفتنی است که وجیزه پیش‌روی در همراهی با تیم هسته‌ای محترم کشورمان نوشته شده است و بی‌انصافی اســـت اگر از تلاش صادقانه و دلسوزانه آنان قدردانی نشود و حضور عزتمندانه این عزیزان در آوردگاه جدی با ۶ کشور یادشده نادیده گرفته شود.

حسین شریعتمداری

گزارش خبری تحلیلی کیهان از سند وین

۱۸۰ درجه اختلاف دو روایت از یک توافق

سرویس سیاسی-

دیروز(سه شـــنبه) پس از ۲۸ روز مذاکـــره فشـــرده در وین،نگارش برنامه جامع اقدام مشـــترک(برجام) پایان یافت و بیانیه ای رســـمی از ســـوی «محمد جواد ظریف» وزیر امور خارجه ایران و فدریکا موگرینی هماهنگ کننده مذاکرات ۵+۱ قرائت شـــد که از دستیابی به توافق نهایی حکایت می کرد.

سوم آذر ۱۳۹۲ ایران و ۵+۱ به توافقی موقت موسوم به توافق ژنو یا همان «برنامه اقدام مشترک» دست یافتند. این توافق ۶ ماهه تقریبا تمام برگ برنده های برنامه هسته‌ای ایران را گرفته و در مقابل وعده و وعیدهای مبهم و اندکی را ارائه می کرد. توافق ژنو با هیاهو و جنجال عجیب و غربی در داخل کشـــور مواجه شد. برخی آن را فتح الفتوح نامیدند و عده ای دیگـــر آن را توافقی تاریخی اما گذر زمان و فرونشستن هیجانات کاذب نشـــان داد، توافق ژنـــو چیزی جز یک کلاهبرداری نبوده است. طرف مقابـــل از امتیازات آن بطور کامل و حتی بیشـــتر بهره برداری کرد و به اندک تعهـــدات خود نیز عمل نکرد و در این میـــان به جای آنکه فریاد این عهدشـــکنی بر سر آمریکایی ها کشیده شود، منتقدان دلسوز داخلی بی سواد و بی شناسنامه خوانده شده و به جهنم حواله داده شدند!

پس از تمدیدهای مکرر و داستان تفاهم لوزان، دیروز دو طرف بالاخره پس از طولانی ترین مذاکرات سیاسی معاصر، به جمع بندی نهایی رسیدند. اگر چه بررسی بیش از ۱۵۰ صفحه توافـــق و ضمائم آن کاری زمان بر و حساس است اما شواهد اولیه حاکی از قابل تامل بودن توافق مذکور است. توافقی که مقایسه آن با خطوط قرمز هســـته ای، نتایج امیدوار کننده ای به دســـت نمی دهد. اگر چه ظریف نیز در اظهار نظری گفته اســـت این سقف آنچه می خواستیم نیست اما به نظر می رسد فاصله این توافق با کف خواسته های ما نیز بسیار زیاد و غیرقابل گذشت است.

ظهر دیروز رســـانه های داخلی متنـــی را از قول وزارت امور خارجه کشورمان منتشر کردند که به نوعی می توان آن را فکت شـــیت ایرانی توافق دانســـت. محتـــوای این متن چنان بود که گویا تمام خطوط قرمز هســـته ای کشورمان رعایت شده و توافقی برد-باخت به نفع ایران شکل گرفته اســـت! اما انتشار متن اصلی نشان داد واقعیت های موجود چیز دیگری است که از جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

- رفع تحریم ها یکباره نبوده و تدریجی است.

- تحریم ها لغو نشده بلکه تعلیق می شوند و لغو تحریم ها ۸ سال بعد اتفاق خواهد افتاد.

- رفـــع تحریم ها به نظر آژانس و حل موضوع ابعاد نظامی احتمالی منوط شده است.

- برخلاف برخی ادعاها، پرونده هســـته ای ایران حداقل تا ۱۰ سال دیگر در شورای امنیت باقی خواهد ماند و پس از آن با شـــروطی خارج می شـــود. این در حالی است که در فکت شیت وزارت خارجه آمده است؛ «با صدور قطعنامه جدید ذیل ماده ۲۵ منشور ملل متحد، ضمن اشاره به ماده ۴۱ منشور صرفاً در بندهای مربوط به لغو تحریم‌های گذشـــته، تحول ماهوی در نحوه برخورد شورای امنیت با ایران ایجاد خواهد شد.»

- محدودیت غنی ســـازی بیش از ۳/۵ درصد ۱۵ ساله خواهد بود.

- برخلاف فکت شـــیت وزارت خارجـــه مبنی بـــر اینکـــه «همه تاسیسات و مراکز هسته‌ای ایران به کار خود ادامه خواهند داد. بر خلاف خواسته‌های اولیه طرف مقابل، هیچ کدام نه برچیده می‌شوند نه تعطیل»، برای ۱۵ ســـال در فـــردو هیچگونه غنی‌سازی انجام نخواهد گرفت.

- راه بـــرای بازرســـی از مراکز نظامی کشـــور به نوعی باز گذاشته شده است.

مـــوارد فوق تنها چنـــد مورد از نتایج توافق دیروز اســـت که بدون شـــک گذر زمان و بررسی دقیق تر متن اصلی، تصویری روشن تر از آن ارائه خواهد کرد.

اختلاف روایت و برداشـــت ها از توافق وین در همان اولین ســـاعات اعلام آن آغاز شـــد. روسای جمهور ایران و آمریکا در نطق های تلویزیونی خود هر کدام به مواردی خاص و قابل تامل اشاره کردند که در برخی موارد متناقض به نظر می رســـید. نحوه و زمان رفع تحریم ها علیه کشورمان، مهم ترین محور این اختلاف بود.

البتـــه آنچـــه گفته شـــد نافی زحمات صادقانه و تلاش شبانه‌روزی تیم مومن و شـــجاع مذاکره کننده کشـــورمان نیســـت و باید به دور از فضاهـــای احساســـی و هیجانی، با معیارهای منطقی و کارشناســـی به قضاوت درباره داده ها و ستانده های توافق وین پرداخت.

بیانیه مشترک ظریف - موگرینی

روز گذشته(ســـه شـــنبه) «محمدجـــواد ظریـــف» و «فدریکا موگرینی» با حضور در مرکز رسانه‌ای اتریـــش بیانیه مشـــترکی را قرائت کردند.

در بخشـــی از بیانیه مشـــترک آمده اســـت: به یمن تعامل سازنده همـــه طرف‌هـــا و تعهـــد و توانایی هیأت‌هایمان، ما با موفقیت مذاکرات را به انجام رســـانده و اختلافی را که بیش از ۱۰ سال به درازا کشیده بود، حل و فصل کردیم.

در بخـــش دیگری از بیانیه فوق آمده است: در وین گرد هم آمدیم تا متن «برنامه جامع اقدام مشترک» را بر مبنای مولفه‌های اساســـی که در تاریخ ۱۳ فروردین ماه در لوزان ســـوئیس مورد موافقت واقع شـــد، مذاکره کنیم.

گروه ۵+۱ و جمهوری اسلامی ایـــران از این «برنامـــه جامع اقدام مشترک» تاریخی که ماهیت منحصراً صلح آمیز برنامه هســـته‌ای ایران را تضمین کرده و نشانگر تغییر بنیادین در رویکرد آنها نسبت به این موضوع می‌باشد، استقبال می‌کنند.

برنامه جامع اقدام مشـــترک، مشـــتمل بر یک متن اصلی و ۵ پیوست فنی در مورد موضوعات هسته‌ای، تحریم‌ها، همکاری در زمینه انرژی هسته‌ای صلح آمیز، تاسیس کمیســـیون مشترک و برنامه اجرایی می‌باشد. این اسناد با ذکر جزئیات و بســـیار دقیق و پیچیده هستند بنابراین نمی‌توان خلاصـــه کاملی از آنهـــا در اینجا ارائه کرد.

بقیه در صفحه ۱۰

گفت و شنود

احترام متقابل!

گفت: بعد از اعلام نتیجه مذاکرات ایران و ۵+۱ در وین، باراک اوباما در یک نطق تلویزیونی گفت؛ ضمانت اجرای این توافق اعتماد به ایران نیست بلکه راستی‌آزمایی از سوی آژانس است.

گفتم: ولی رئیس جمهور کشورمان با حفظ ادب و نزاکت گفت؛ ایـــن توافق نتیجه «تعامل» از جانب ایران و «احترام متقابل» از سوی کشورهای ۵+۱ است.

گفت: این مقامات آمریکایی گاوچران، چه می‌دانند ادب چیست؟ که معنی «احترام متقابل» را درک کنند؟!

گفتم: چه عرض کنم؟! شخصی می‌گفت؛ اگر به همدیگر احترام بگذاریم، همدیگر هم به ما احترام می‌گذارد؟!

سعید جلیلی در اصفهان:

اقتدار ما قابل محدود شدن و تعلیق نیست

نماینـــده رهبر معظم انقـــلاب در شـــورای عالی امنیـــت ملی گفت: اندیشه‌ای که اقتدار ما را غنی‌سازی می‌کند، قابل محدود شـــدن، محصور شـــدن و تعلیق نیست و هیچ قدرت اســـتکباری نمی‌تواند به آن خدشـــه وارد کند.

به گزارش فارس، ســـعید جلیلی شـــامگاه دوشنبه در ویژه برنامه‌ای که تحت عنوان «همدلی، مقاومت، پاسداری از حریم ولایت» در اصفهان برگزار شد، در جمع مردم این شهر، سخنان خود را با اشاره به تاریخ ۲۵۰ ســـاله امامت و ولایت در میان مردم آغاز کرد.

نماینده رهبر معظم انقلاب در شـــورای عالی امنیت ملی با بیان اینکـــه همراهی امت اســـلامی ایـــران بـــا ولایت فقیـــه (امامت) امـــروز باعث شکل‌گیری پدیده‌ای قدرتمند در جهان شـــده اســـت که ۶ کشوری که خود را ابرقدرت و بزرگ دنیا می‌دانند پای یک میز مذاکره با ایران می‌نشینند و بحث، تبـــادل نظر و حتی چانه‌زنـــی می‌کننـــد، افزود: چانه‌زنی این ۶ کشور با ایران بر سر داشتن و محدود کردن چند سانتریفیوژ نیست،آنها از چیزی دیگر واهمه دارند.

جلیلی خاطرنشـــان کرد: به راستی دلیل اصلی واهمه و نگرانی ۵+۱ نسبت به ایران چیســـت؟ آیا واقعـــا قدرت هسته‌ای ایران در برابر قدرت هسته‌ای آنانی که چند هزار بمب اتم دارند، نگران کننده است؟

نماینده رهبر معظم انقلاب در شـــورای عالی امنیت ملی ابـــراز کرد: اقتدار برخاســـته از ایـــن اندیشـــه، بـــه هیچ عنـــوان قابل محصورشـــدن، محدودشـــدن و تعلیق‌شدن نیســـت، اقتدار مـــا محصول اسلام ناب و جمع‌شدن ملت حول محور ولایت فقیه است.

خبر ویژه

انتظار معجزه نداشته باشید
توافق دیگر فتح‌الفتوح نیست!

یک روزنامه حامی دولت در ارزیابی شـــرایط اقتصادی پس از تحریم نوشـــت: توافق معجزه نمی‌کند.

برخی مسئولان دولت و نشریات و سایت‌های حامی هم به هنگام توافق موقت ژنو و هم ظرف چند ماه اخیر چنین القا می‌کردند که توافق شـــاهکار و فتح‌الفتوح است و باعث گشایش‌های بی‌سابقه در حوزه اقتصادی خواهد شد به نحوی که همه مسائل- از جمله مسکن، خودروسازی، تولید و حتی آب خوردن و محیط‌زیست- را به بعد از توافق حواله می‌کردند. اما اکنون روزنامه اعتماد می‌نویسد: ماراتن هسته‌ای به خط پایان نزدیک می‌شود. اقتصاد ایران در انتظار است. حالا برخی از روزهایی ســـخن می‌گویند که در آن خبری از تحریم نیست اما تهدید همیشه وجود دارد. اقتصاد درونزا می‌تواند تحریم‌ها را به حداقل برساند.

اعتماد افزود: هر چند تصورات متفاوتی از فردای توافق و تحریم در ذهن افکار عمومی نقش بســـته است و برخی این تصور را با زبان طنز به تصویر می‌کشند اما آنچه حقیقت دارد این اســـت که توافق معجزه نخواهد کرد. شاید بررسی وضعیت اقتصادی ایران در سال‌های پیش از این، قبل از تشدید تحریم‌ها و قبل از آنکه تحریم خود را نشان بدهد، گویای آن باشد که اقتصاد ایران از چه موقعیتی برخوردار است و با چه مشکلاتی دست و پنجه نرم می‌کند. تولید مبتنی بر واردات، خام‌فروشی، وابستگی به نفت، سطح پایین دستمزدها و بهره‌وری اندک همگی سبب شده است اقتصاد ایران از مشکلات فراوانی رنج ببرد.

کارشناســـان در گفت‌وگو با «اعتماد» بر این نظرند که باید فضا برای فعالیت مولد اقتصادی ایجاد شـــود و دولت این‌بار شـــرایط را برای آنها که به اقتصاد عمق می‌بخشند فراهم کند.

بخش‌هایی که قرار است بیشترین تأثیر را از توافق و لغو تحریم بگیرند، نفتی‌ها هستند و وابستگان به نفت اما بسیاری معتقدند زمان آن رسیده است که ایران دنیا را با تولیدات صنعتی خود آماده کند و به برندسازی روی بیاورد. شاید بیراه نباشد سخن گفتن از نگرانی برخی کارشناسان برای روزهای پس از تحریم؛ روزهایی که در فشار مطالبه مردم برای بهبود اوضاع و نیاز به تلاش مضاعف برای اصلاح ساختار ممکن است از دست برود. از این‌رو است که نه فقط نفتی‌ها که دیگر فعالان اقتصادی نیز بر گفتن این جمله تأکید دارند: «توافق معجزه نمی‌کند». توافق که حاصل شود، معجزه‌ای در کار نیست.

شعبده‌بازی غرب برای بستن راه تحقیق و توسعه هسته‌ای

تلاش آمریکا برای اعمال محدودیت بر فعالیت‌های هسته‌ای در دو سال مذاکره فشرده با ایران فراز و نشیب‌های فراوانی داشته است، اما آنچه روشن است، تأکید و تصریح رهبری معظم انقلاب بر باز ماندن مسیر تحقیق و توسعه در حوزه دانش و فناوری هســـته‌ای است که به صورت مشخص در آخرین دیدار کارگزاران نظام، چنـــد روز پیش از آغاز دور نهایی مذاکرات به عنـــوان یکی از خطوط قرمز اصلی نظام مطرح شد.

به گزارش رجانیوز، این نقطه مهم یکی از چالشـــی‌ترین نقاط مورد بحث در مذاکرات دور نهایی بوده است، بر مبنای توافق لوزان تلاش شده تا محدودیتی ۱۵ ساله بر روند تحقیق و توسعه صنعت هسته‌ای کشور اعمال شود که شامل ۶ دوره تحقیقاتی اســـت که با شروع هر دوره محدودیت‌ها کاهش می‌یابد و لیکن تا پایان دوره چرخه تحقیق و توسعه هسته‌ای کامل نخواهد شد.

محدودیت توسعه غنی‌سازی به شرح ذیل می‌باشد.

۱- ایران تا ۱۰ ســـال صرفاً از دستگاه سانتریفیوژ نسل قدیمی IR-۱ استفاده خواهد کرد.

۲- محدود شـــدن تحقیق و توسعه (R&D) به انجام تحقیق ناقص روی تنها ۴ مدل دستگاه سانتریفیوژ (۴، ۵، ۶ و ۸). تحقیقات زمانی کامل انجام می‌گیرد که بتوان روی یک زنجیره ۱۶۴ دستگاهی تحقیق نمود. در متن توافق شده آمده است که تحقیقات به ۶ دوره (۳ ســـال اول، ۳ سال دوم، ۶/۵ سال سوم، ۲ سال چهارم، ۲ سال پنجم، یک سال ششم) تقسیم شده است.

* دوره اول ۳ ســـاله: ایران صرفاً مجاز خواهد بود که روی کمتر از ۳ دســـتگاه تحقیق انجام دهد.

* دوره دوم ۳ ساله: ایران صرفاً مجاز خواهد بود که روی کمتر از ۱۰ دستگاه تحقیق انجام دهد.

* دوره ســـوم ۵/۳ ســـاله: ایران صرفاً مجاز خواهد بود کـــه روی کمتر از ۳۰ دستگاه تحقیق انجام دهد.

* دوره چهارم ۲ ساله: ایران سال‌های ۱۱ و ۱۲ بعد از توافق، صرفاً فقط روی ۵۰ دستگاه حق تحقیق خواهد داشت.

* دوره پنجم ۲ ســـاله: ایران تنها در سال ۱۳ و ۱۴ خواهد توانست روی یک زنجیره ۱۶۴ عددی تحقیق انجام دهد.

* دوره ششـــم یکســـاله: ایران صرفاً در سال ۱۵ اجازه خواهد داشت شروع به ساخت این دستگاه‌ها بکند.

براین اساس، تحقیق و توسعه (R&D) صنعت هسته‌ای، حدود ۱۵ سال کند و متوقف خواهد بود. این در حالیســـت که در فرآیند تحقیق و توسعه یک ماشین ســـانتریفیوژ، با تولید یک نمونه از آن ماشـــین محقق نخواهد شـــد. برای ماشین سانتریفیوژ باید اول یک نمونه ماشین جدید، سپس سری‌های ده و ۲۰ تایی ماشین تولید و تست شود، سپس نوبت تست یک زنجیره کامل فرا می‌رسد و حتی بعضاً باید چندین زنجیره را نصب و با هم تســـت کرد تا ماشین به ثبات و پایداری لازم برســـد و فرآیند تحقیق و توسعه یک ماشین سانتریفیوژ خاص کامل شده و آماده تولید صنعتی شود. حتی بعضاً تست سه الی پنج زنجیره از ماشین جدید لازم است تا آن ماشین به حالت پایداری و ثبات برسد.

بالماسکه جشن هسته‌ای در روزنامه‌های زنجیره‌ای

ادعای جشـــن هســـته‌ای برای توافقی که لااقل در حوزه برنامه هسته‌ای صرفا محدودیت‌های گسترده را در بردارد، شگفتی ناظران و تحلیلگران را برانگیخت.

رجانیوز در این باره نوشت: نزدیک ۱۰ روز است است مجموعه رسانه‌ای - تبلیغاتی دولت، اعم از مدیران و نشریات رسمی و رسانه‌های حامی و غیررسمی نزدیک به دولت حتی در شبکه‌های اجتماعی، تلاش خود را برای القاء یک جو تبلیغاتی گسترده در فضای افکار عمومی بکار گرفته‌اند تا با تزریق مصنوعی نوعی خوشـــحالی از توافقی که مردم از جزئیات آن خبر ندارند، فضا را برای برپایی جشـــنی دولتی تحت عنوان «جشن هسته‌ای» فراهم کنند.

چهارشنبه گذشـــته بود که یکی از مدیران رسانه‌ای دولت با فراخوان مسئولین رســـانه‌ها، از نطق قریب‌الوقوع رئیس‌جمهور در تلویزیون بواسطه انجام توافق با ۵+۱ خبر داد تا عملا فضای رسانه‌ها را برای این جشن دولتی فراهم کند، اما تمدید چند باره مذاکرات، این فرصت را به مجموعه‌های رسمی و غیررسمی دولت نداد.

با این حال روز دوشنبه رسانه‌های دولتی در اقدامی هماهنگ، از این برنامه پرده برداشتند. اما طنز تلخ این تصمیم نامی بود که برای این جشن خود ساخته و مصنوعی از سوی رسانه‌های دولتی انتخاب شد.

در حالی که بنا بر چارچوب توافق شـــده در لوزان و اخبار غیررســـمی منتشـــر شـــده از محتوای مذاکرات، توافق پیش‌رو عملا صنعت هسته‌ای کشور را به صنعتی نمایشی و به سمت تعطیلی بخش‌های مهمی از آن خواهد کشاند، این رسانه‌ها برای جشن دولتی مذکور نام «جشن هسته‌ای» را برگزیدند! حال آنکه این نام پیش از این در روز بیســـت فروردین بمناسبت تکمیل چرخه سوخت هسته‌ای بومی در کشور و همچنین رسیدن به سطح غنی‌سازی ۲۰ درصد، بواسطه مجاهدت شهید شهریاری، برگزیده شده بود که علت آن خوشحالی از ارتقاء و رشد بومی صنعت هسته‌ای کشور بود، حال مشخص نیست، قرار است جشن‌های دولتی برای کدام دستاورد هسته‌ای در این روزها برگزار شود که نام جشن هسته‌ای برای آن برگزیده شده است چرا که به نظر می‌رسد جشن تعطیلی هسته‌ای، عنوان مناسبت‌تری برای این برنامه دولتی و مصنوعی بوده است.

۱۱ روزنامه به همراه دهها سایت و خبرگزاری و شبکه‌های اجتماعی و صفحات مختلف فعال در فضای مجازی با تیتر مشترک «جشن هسته‌ای» درصدد خطدهی به افکار عمومی برآمده‌اند تا هرچه که در نهایت به عنوان توافق اعلام شـــود، بی‌آنکه مورد بررســـی و نقد قرار گیرد و عیار حفظ منافع ملی و رعایت خطوط قرمز در آن محاسبه شده و مسیر قانونی خود را در داخل کشور طی کند، به عنوان پیروزی تلقی شـــده و برای آن جشن گرفته شود. این مســـئله البته با بی‌تدبیری برخی مسئولان نیز هم‌افزا شـــد تا جایی که جملات این افراد، دســـتمایه انتخاب چنین تیتری برای رسانه‌های زنجیره‌ای گشت.

یادآور می‌شـــود روزنامه‌های شرق، آرمان، مردم‌سالاری، قانون، کائنات، همدلی، تعادل، آفتاب یزد، روژان، اســـرار و ابتکار از جمله روزنامه‌هایی بودند که در اقدامی کاملا هماهنگ عبارت «آمادگی برای جشـــن هسته‌ای» را روز دوشنبه در صفحات اول خود تیتر کردند.

بدون لغو تحریم‌ها اثر توافق زودگذر است

«تأثیر توافق هسته‌ای بر بازار ارز موقتی است.»

محمـــد طبیبیان از نظریه‌پردازان اصلی در دولت ســـازندگی در مصاحبه با آریا گفت: اثری که توافق هسته‌ای بر روی بخش ارز و طلا می‌گذارد یک اثر موقتی است و اثر اقتصادی چندانی نیست.

وی گفت: بهترین تأثیر توافق هسته‌ای آن است که با لغو تحریم‌های بانکی ببینیم آیـــا تجارت بین‌المللی ایران راه می‌افتد و به حرکت درمی‌آید. اگر تجارت بین‌المللی ایران و پرداخت‌های بین‌المللی روان شـــود آنگاه می‌توان انتظار داشت اقتصاد کشور بهتر شود در غیر این صورت تأثیر توافق هسته‌ای بر بازار بورس و سکه و ارز موقتی است و از نظر اقتصادی نفع چندانی ندارد.

وی افزود: توافق هســـته‌ای به شرطی بر اقتصاد کشور تأثیر دارد که تحریم‌های بانکی برداشته شود و بخش خصوصی بتواند معامله راحت انجام دهد. اثری که توافق هسته‌ای بر روی بخش ارز و طلا می‌گذارد یک اثر موقتی است و اثر اقتصادی چندانی نیست اما اگر بر روی مراوده‌ها و داد و ستدهای بخش خصوصی کشور با دنیا اثر مثبت بگذارد در آن صورت اثر اقتصادی آن ظاهر خواهد شد.

همزمان وبسایت مؤسسه بروکینگز در یادداشتی به قلم ساشا لومن نوشت: برداشته شـــدن تحریم‌ها، فارغ از نحوه عملی شـــدن آن، عنصر اصلی توافق نهایی میان ایران و گروه ۵+۱ خواهد بود. اما معلوم نیست که اقتصاد ایران از برداشته شدن تحریم‌ها سود قطعی ببرد، زیرا برداشته شدن تحریم‌ها به صورت خودکار منجر به تغییر رفتار شرکت‌های خارجی نخواهد شـــد. ادامه غیاب شرکت‌های خارجی یعنی درآمدهای دولت ایران افزایش نخواهد داشت. این پیامد سبب خواهد شد که دلبستگی مقامات ایران به توافق کمتر شود.

به گزارش دیپلماسی ایرانی، این تحلیلگر می‌افزاید: علاوه بر تحریم‌های اولیه که معطوف به اشـــخاص حقیقی و حقوقی آمریکا هستند، دولت آمریکا و کنگره شبکه پیچیده‌ای از تحریم‌های ثانویه سخت را از سال ۲۰۱۰ اعمال کرده‌اند که فعالیت تجاری شرکت‌های بیگانه را در بخش‌های اصلی اقتصاد ایران هدف گرفته اســـت. رها شـــدن از فشار این تحریم‌ها احتمالاً یکی از انگیزه‌های اصلی مقامات ایران و موافقت آنها با محدودسازی و شفاف‌سازی برنامه هسته‌ای‌شان بوده است. اما علاقه‌مند ماندن مقامات ایرانی به توافق نهایی و «برنامه جامع اقدام مشـــترک» (برجام) به احتمال زیاد بستگی به آن دارد که ایران در مقابل امتیازاتی که می‌دهد تا چه حد از فشار تحریم‌ها رها شود ساختار کنونی تحریم‌های آمریکا دو مانع اصلی در برابر برداشته شدن مؤثر تحریم‌ها ایجاد کرده است.

اولین مانع در برابر برداشته شدن تحریم‌ها، سیاسی است. کدام یک از تحریم‌های ثانویه آمریکا باید برداشته شوند؟ اعمال تحریم برای دولت آمریکا کار نسبتاً آسانی بوده است، زیرا هر دو حزب دموکرات و جمهوری خواه بر سر فشار به تهران توافق داشته‌اند. اما از آن طرف، بر سر برداشتن تحریم‌ها توافق چندانی وجود ندارد. دولت آمریکا برای رفع این نگرانی‌ها تعهد کرده که به چارچوب حقوقی تحریم‌ها دست نزند.

تحلیلگر بروکینگز در ادامه نوشـــت: مانع دوم اساســـاً روانی است. نمی‌توان با قاطعیت گفت که اقتصاد ایران از برداشـــته شدن تحریم‌ها منتفع خواهد شد. آن طور که مشخص است، رسیدن به این هدف دشوار است زیرا شرکت‌های خارجی میل ندارند در وضعیتی که بازگشت تحریم‌های ثانویه سایه افکنده است، به بازار این کشور بازگردند. تحریم‌های ثانویه آمریکا نه فقط ایرانیان، بلکه شرکت‌های خصوصی ثالـــث را هم هدف قرار داده‌اند. دولـــت اوباما مهارت خاصی در اعمال تحریم‌ها در جای جای دنیا نشـــان داده است. این تحریم‌ها بر دو ستون استوار بوده‌اند: اعمال مجازات‌های سخت مدنی و کیفری برای تخلفات صورت گرفته گذشته، و گذاشتن بار مســـئولیت تطبیق با تحریم‌های آمریکا بر دوش خود شرکت‌ها. شرکت‌ها هم تمام تلاش خود را می‌کنند تا از خطر زیر پا گذاشـــتن تحریم‌های آمریکا و روبرو شدن با عواقب سنگین آن بگریزند.

ساشا لومن نوشت: از این رو، بسیاری از شرکت‌ها سعی دارند دست به مخاطره نزنند و تجارت با شـــرکت‌ها و اشـــخاص ایرانی را کلاً تعطیل کنند، حتی در موارد قانونی و مجاز، چون احتمال مجازات و آســـیب دیدن شهرتشـــان وجود دارد. این رفتار شرکت‌های خصوصی چالش روانی مهمی در برابر لغو تحریم‌ها است. فعالیت تجاری شرکت‌های خارجی در ایران است که پس از برداشته شدن تحریم‌ها باعث ایجاد سود اقتصادی می‌شود. نکته‌ای که ماجرا را پیچیده‌تر کرده است این است که کلید اصلی دیپلماسی مبتنی بر فشار ایالات متحده در زمان تحریم، ایجاد فضایی ابهام‌آمیـــز در مورد مرز بین فعالیـــت قانونی و غیرقانونی در تعامل تجاری با ایران بوده است. برداشتن تحریم‌ها به صورتی مؤثر نیازمند تلاش جدی حتی تا مدت‌ها بعد از ماه ژوئن [ورسیدن به توافق] است.

چاره‌جویی مشکلات اقتصادی نیازمند افراد خلاق است نه خسته و ناامید

دولت نیازمند دولتمردانی تازه نفس و خلاق در قبال چالش‌های اقتصادی است نه مردانی خسته و ناامید.

روزنامه هفت صبح از روزنامه‌های حامی دولت؛ با